

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

ECONOMÍA DA EMPRESA

EPAPU RÍO LÉREZ. PONTEVEDRA. CURSO 2022-2023

Michael Stockheim Gómez

1. CONTRIBUCIÓN DA MATERIA Á CONSECUCIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE.

A organización de actividades propostas nas unidades didácticas están contextualizadas e relacionadas na medida do posible coa vida cotidiana, o que permitirá a aplicación e transferencia do aprendido na aula, e servirá como comprobación do progreso na adquisición das competencias básicas. Un aspecto importante é o fomento do traballo colaborativo e dos debates na aula; os cais deberán ter un carácter significativo, facilitando así o entramento das habilidades sociais, e unha maior motivación no alumnado.

Tal e como se describe na LOMCE, todas as áreas ou materias do currículo deben participar no desenvolvemento das distintas competencias do alumnado. Esta materia participará da seguinte forma:

1º Comunicación lingüística: o correcto uso da terminoloxía propia da materia, a verbalización e interpretación de información financeira, fiscal, xurídica ou económica, a exposición coherente de contidos, de razoamentos e de opinións con sentido crítico por parte do alumnado contribúen ó desenvolvemento da competencia en comunicación lingüística, afianzando as estratexias comunicativas e as destrezas vinculadas ó tratamento da información. Asimismo, promoveráse unha linguaxe inclusiva, non sexista e exenta de prexuízos.

2º Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía: a aplicación do razoamento matemático tanto para o cálculo de productividades, umbrales de rentabilidade, beneficios ou perdas, ratios, taxas de crecemento, índices,... así como para o análise económico-financieiro a partir de estados contables, baseado no rigor e a veracidade, permite a consolidación da competencia matemática. Identificar preguntas, resolver problemas, tomar decisións e chegar a conclusións baseadas en probas e argumentos, coñecer as implicacións dos cambios tecnolóxicos nos procesos de produción e valorar a conservación dos recursos naturais e o entorno medioambiental contribúen ás competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

3º Competencia dixital: a competencia dixital está presente no desenvolvemento metodolóxico da materia, xa que supón o acceso a fontes de información en diversos formatos, adquirindo o dixital especial relevancia, o procesamento e síntesis de información e a creación de contidos a partir de ela. Dadas as particularidades da ensinanza na EPAPU

Nelson Mandela a información obtible on-line será distribuída por o profesor en formato papel. Os alumnos tendrán acceso á formación en programas como Word, Excell y Access por responder ben ós obxectivos da asignatura.

4º Aprender a aprender. é de especial relevancia a transferencia de coñecementos de un campo a outro e, en este sentido, en Economía da Empresa teñense en conta varios ámbitos de coñecemento susceptibles de ser abordados na materia: o entorno social, económico, demográfico, o contexto histórico no que surden determinadas formas de organización, a influencia da Filosofía, a Psicología ou a Sociología nas organizaciónes, os cambios tecnolóxicos e as súas implicacións no mundo da empresa, a implementación do método científico para a resolución de problemas, o uso das Matemáticas para o cálculo e análise de información económica e financeira ou a consideración da ética medioambiental son algúns exemplos da aplicación de coñecementos adquiridos previamente por os alumnos e as alumnas en outros contextos. Por outro lado, a proposta de solucións e estratexias ante situacións de conflito, contribúen a que o alumnado aprenda por sí mesmo con autonomía e eficacia.

5º Competencias sociais e cívicas. O coñecemento do entorno social, empresarial, financeiro, tecnolóxico ou fiscal proporciona destrezas ó alumnado para desenvolverse en múltiples contextos ós que se enfrontará ó longo da súa vida. De esta forma, impulsase a capacidade para adaptarse a unha realidade cada vez máis cambiante e complexa, promovendo a súa participación activa na sociedade. Asimismo, o coñecemento de aspectos relacionados coa organización do traballo, a importancia do desenvolvemento socioeconómico como medio para lograr un maior benestar social, a non discriminación entre homes e mulleres, grupos étnicos ou culturais, a toma de decisións democráticas a todos os niveis e a solidariedade e o interese por resolver problemas, son ferramentas que impulsan a competencia social e cívica e preparan ó alumnado para implicarse no exercicio dunha cidadanía responsable, tanto no ámbito público como no privado.

6º Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. A empresa, principal protagonista da materia, é fruto de iniciativas (tanto individuais como grupais) levadas a cabo por persoas que emprenden un negocio ou actividade, afrontando riscos, asumindo responsabilidades e tomando decisións nunha realidade en constante transformación. O análise dos diferentes entornos para definir estratexias comerciais e de crecemento, a proposta de solucións a posibles situacións de desequilibrio financeiro, a detección de necesidades de consumo aínda non cubertas, o recoñecemento dunha eficaz planificación e xestión ou a valoración da innovación e a creatividade nos procesos productivos e comerciais son

habilidades que favorecen a iniciativa emprendedora, así como a xestión de riscos e incertidumes con criterio propio e responsabilidade. Ademáis, debe terse en conta que o estudo da organización empresarial permitirá ó alumnado aplicar os principios asociados á mesma a outros tipos de organización persoal ou social.

7º Conciencia e expresións culturais. As correntes estéticas, as modas e os gustos influen claramente nos procesos de produción e mercadotécnicos das empresas. A iniciativa, a imaxinación e o sentido estético son especialmente tidos en conta na comercialización dos bens e servicios, tendentes a ofrecer un “deseño para todos”, cualidades igualmente necesarias na elaboración de logotipos, envases ou campañas publicitarias para captar a atención dos consumidores e consumidoras. De igual forma, a creatividade e a innovación aplícanse cada vez máis só procesos e ó deseño de produtos e incluso á forma de organizar os recursos humanos dentro da empresa, polo que a materia tamén contribuíe a promover a competencia en conciencia e expresión cultural.

Éstas competencias poden relacionarse cos criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do seguinte modo na nosa materia:

Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencia clave
B1.1 Describir e Interpretar os elementos da empresa, as clases de empresas e as súas funcións na economía, así como as	<ul style="list-style-type: none"> EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo. 	1,72%	CD CMCCT CSIE
	<ul style="list-style-type: none"> EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas das empresas máis apropiadas en cada caso en función das características concretas aplicando o razoamento sobre clasificación de las empresas. 	1,72%	CD CMCCT

formas xurídicas que adoptan, e relacionar con cada unha as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, e as esixencias de capital.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en 	1,96%	CAA CD CMCCT
Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencia clave
	que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o su carácter público ou privado.		
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema. 	1,72%	CCL CSIEE

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencias clave
B2.1 Identificar e analizar as estratexias de crecemento e as decisións tomadas polas empresas tendo en consideración as características do marco global en que actúan. as, e as esixencias de capital.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións. 	1,72%	CCL CMCCT
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coas dimensión óptima da empresa. 	1,72%	CD CMCCT CSIEE
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación. 	1,72%	CCL CMCCT CSIEE
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos. 	1,72%	CAA CD CMCCT

<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas nos noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes. 	1,72%	CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional e valora a importancia da responsabilidade social e 	1,72%	CCL CSC CMCCT

Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencias clave
	ambiental.		
	<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coas capacidade para competir de xeito global. 	1,72%	CD CMCCT CSC

Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencias clave
B3.1 Explicar a planificación, a organización e a xestión dos recursos dunha empresa, valorando as posibles modificacións para realizar en función do ámbito en que desenvolve a súa actividade e dos obxectivos formulados.	<ul style="list-style-type: none"> EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais. 	1,72%	CMCCT CSC
	<ul style="list-style-type: none"> EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa. 	1,72%	CCL CMCCT CSIEE
	<ul style="list-style-type: none"> EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións. 	1,72%	CD CMCCT CSIEE
	<ul style="list-style-type: none"> EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta 	1,72%	CAA CD CSC CSIEE

Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencias clave
	problemas para solucionar, e describe propostas de mellora.		
	<ul style="list-style-type: none"> EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras. 	1,72%	CAA CMCCT CSIEE
	<ul style="list-style-type: none"> EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes meiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade. 	1,72%	CAA CSC CSIEE

Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencias clave
B4.1 Analizar procesos produtivos desde a perspectiva da eficiencia e a produtividade e recoñecer a importancia da I+D+I.	<ul style="list-style-type: none"> EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa. 	1,72%	CMCCT
	<ul style="list-style-type: none"> EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as. 	1,72%	CMCCT CSC
	<ul style="list-style-type: none"> EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento. 	1,72%	CAA CMCCT CSC
<ul style="list-style-type: none"> B4.2 Determinar a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio e o seu limiar de rendibilidade, a partir dun 	<ul style="list-style-type: none"> EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do 	1,72%	CD CMCCT

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencias clave
suposto formulado.	exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos e interpreta os resultados.		
	▪ EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos ingresos e beneficios dunha empresa e represéntaos graficamente.	1,72%	CD CMCCT
	▪ EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa.	1,72%	CD CMCCT
	▪ EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan a toma de decisións.	1,72%	CMCCT CSIEE
▪ B4.3 Describir os conceptos fundamentais do ciclo de inventario e manexar os modelos de xestión.	▪ EEB4.3.1. A Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.	1,72%	CD CMCCT
	▪ EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos.	1,72%	CD CMCCT
	▪ EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa.	1,72%	CMCCT CSIEE

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencias clave
B5.1 Analizar as características do mercado e explicar, de acordo con elas as políticas de marketing aplicadas por unha empresa ante diferentes situacións e obxectivos.	▪ EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo o número de competidores e o produto vendido.	1,72%	CSIEE
	▪ EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de marketing.	1,72%	CAA CMCCT

Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencias clave
	▪ EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de marketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.	1,72%	CMCCT CSC CSIEE
	▪ EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados.	1,72%	CCL CMCCT
	▪ EBE5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos.	1,72%	CMCCT
	▪ EBE5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do marketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.	1,72%	CMCCT CSC
	▪ EBE5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.	1,72%	CCK CMCCT
	▪ EBE5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características do produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.	1,72%	CMCCT CSC

Bloque 6. A información na empresa.			
Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencias clave
B6.1 Identificar os datos máis salientables do balance e da conta de perdas e ganancias, explicar o seu significado, diagnosticar a situación a partir da información obtida e propor medidas para a súa mellora.	▪ EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada.	1,72%	CMCCT CSIEE
	▪ EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais.	1,72%	CMCCT
	▪ EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento.	1,72%	CAA
	▪ EEB6.1.4. Detecta posibles	1,72%	CMCCT

Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencias clave
	desaxustes no equilibrio patrimonial na solvencia e no apancamento da empresa, mediante a utilización de rateos.		
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros. 	1,72%	CAA CSIEE
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais. 	1,72%	CMCCT
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa. 	1,72%	CMCCT CSIEE
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións. 	1,72%	CAA CSIEE
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables. 	1,72%	CMCCT
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa. 	1,72%	CMCCT CSIEE
B6.2 Recoñecer a importancia do cumprimento das obrigas fiscais e explicar os impostos que afectan as empresas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan. 	1,72%	CMCCT CSIEE
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles. 	1,72%	CCL CMCCT
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza 	1,72%	CSC

Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencias clave
	nacional a carga impositiva que soportan as empresas.		

Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencias clave
B7.1 Valorar proxectos de investimento, xustificar razoadamente a selección da alternativa máis vantaxosa, diferenciar as posibles fontes de financiamentos nun determinado suposto e razoer a elección máis axitada.	▪ EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterios do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.	1,72%	CSIEE CMCCT
	▪ EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa.	1,72%	CMCCT
	▪ EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.	1,72%	CCL CMCCT
	▪ EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.	1,72%	CAA CMCCT
	▪ EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.	1,72%	CAA CMCCT CSIEE
	▪ EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.	1,72%	CMCCT CSIEE
	▪ EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.	1,72%	CAA CMCCT

Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Ponderación	Competencias clave
	▪ EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos a análise e a resolución de supostos.	1,72%	CMCCT
	▪ EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.	1,72%	CCL CMCCT CSIEE
	▪ EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.	1,72%	CMCCCT CAA

2. OBXETIVOS XERAIS PARA A MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

O obxectivo principal do curso de Economía da empresa é a reflexión sobre as distintas cuestións económicas que día a día se lle suscitan á sociedade, pois se examinan todos os grandes problemas económicos nos seus aspectos máis básicos. De forma máis concreta podemos citar como obxectivos propios desta materia o desenvolvemento das seguintes capacidades:

1. Identificar a natureza, funcións e principais características dos tipos de empresas máis representativos.
2. Apreciar o papel das empresas na satisfacción das necesidades dos consumidores e no aumento da calidade de vida e benestar da sociedade, así como elaborar xuízos ou criterios persoais sobre os seus disfunciones.
3. Analizar a actividade económica das empresas, en especial as da contorna inmediata, a partir da función específica de cada unha das súas áreas organizativas, as súas relacións internas e a súa dependencia externa.
4. Recoñecer a importancia que para as empresas e a sociedade teñen a investigación, as innovacións tecnolóxicas e a globalización económica en relación coa competitividade, o crecemento e a localización empresarial.
5. Valorar críticamente as posibles consecuencias sociais e medioambientales da actividade empresarial, así como a súa implicación no agotamento dos recursos naturais,

sinalando o seu repercusión na calidade de vida das persoas.

6. Analizar o funcionamento de organizacións e grupos en relación coa aparición e resolución de conflitos.

7. Identificar as políticas de marketing de diferentes empresas en función dos mercados aos que dirixen os seus produtos.

8. Interpretar, de modo xeral, estados de contas anuais de empresas, identificando os seus posibles desequilibrios, e propoñer medidas correctoras.

9. Obter, seleccionar e interpretar información, tratada de forma autónoma, utilizando, no seu caso, medios informáticos, e aplicala a toma de decisións empresariais.

10. Diseñar e elaborar proxectos sinxelos de empresa con creatividade e iniciativa, propoñendo os diversos recursos e elementos necesarios para organizar e gestionar o seu desenvolvemento.

3. SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DOS CONTIDOS.

O desenvolvemento dos contidos no presente proxecto de Economía de Empresa de 2º de Bacharelato segue as directrices establecidas na actualidade polas administracións educativas. Para iso, os contidos están organizados en 7 unidades didácticas e están estruturados partindo dos conceptos xerais adquiridos polo alumnado na Economía de 1º de Bacharelato. As unidades didácticas están organizadas empezando polos contidos xerais para ir profundando nos diferentes aspectos das empresas.

Os contidos dentro de cada unidade didáctica están organizados segundo a súa complexidade: empezando polos contidos máis sinxelos e básicos para terminar polos contidos máis complexos, de forma que se poidan alcanzar os obxectivos citados no punto 3

É importante remarcar que cada un dos bloques e temas que compoñen o curso preséntanse de forma aberta, examinando as diferentes solucións que para cada problema ofrecen as distintas teorías económico-ideolóxicas segundo o seu contexto histórico.

Os contidos están organizados en:

UD.1 A empresa (1º AVALIACIÓN):

- A empresa e o empresario.
- Clasificación, compoñentes, funcións e obxectivos da empresa.

- Análise do marco xurídico que regula a actividade empresarial.
- Funcionamento e creación de valor.
- Interrelacións coa contorna económica e social.
- Valoración da responsabilidade social e medioambiental da empresa.

UD.2 Desenvolvemento da empresa (1º AVALIACIÓN):

- Análise dos factores de localización e dimensión da empresa.
- Consideración da importancia das pequenas e medianas empresas e as súas estratexias de mercado.
- Estratexias de crecemento interno e externo.
- A internacionalización, a competencia global e as tecnoloxías da información.
- Identificación dos aspectos positivos e negativos da empresa multinacional.

UD.3 Organización e dirección da empresa (1º AVALIACIÓN):

- A división técnica do traballo e a necesidade de organización no mercado actual.
- Funcións básicas da dirección.
- Planificación e toma de decisións estratéxicas.
- Deseño e análise da estrutura da organización formal e informal.
- A xestión dos recursos humanos e o seu incidencia na motivación.
- Os conflitos de intereses e as súas vías de negociación.

UD.4 A función produtiva (2º AVALIACIÓN):

- Proceso produtivo, eficiencia e produtividade.
- Importancia da innovación tecnolóxica: I D i
- Custos: clasificación e cálculo dos custos na empresa.
- Cálculo e interpretación do limiar de rentabilidade da empresa.
- Os inventarios e a súa xestión.
- Valoración das externalidades da produción.
- Análise e valoración das relacións entre produción e medio ambiente e das súas consecuencias para a sociedade.

UD.5 A función comercial da empresa (2º AVALIACIÓN):

- Concepto e clases de mercado.

- Técnicas de investigación de mercados.
- Análise do consumidor e segmentación de mercados.
- Variables do marketing mix e elaboración de estratexias.
- Estratexias de marketing e ética empresarial.
- Aplicación ao marketing das tecnoloxías da información e a comunicación.

UD.6 A información na empresa (3º AVALIACIÓN):

- Obrigacións contables da empresa.
- A composición do patrimonio e a súa valoración.
- As contas anuais e a imaxe fiel.
- Elaboración do balance e a conta de perdas e ganancias.
- Análise e interpretación da información contable.
- A fiscalidad empresarial.

UD. 7 A función financeira (3º AVALIACIÓN):

- Estrutura económica e financeira da empresa.
- Concepto e clases de investimento.
- Valoración e selección de proxectos de investimento.
- Recursos financeiros da empresa.
- Análise de fontes alternativas de financiamento interno e externa.

4. EVALUACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

Os estándares de aprendizaxe citados no apartado 2 serán avaliados segundo a escala seguinte :

	Escala de avaliación				
	5	4	3	2	1
Estándar 1					
Estándar 2					
Estándar 3					
Estándar 4					
Calificación	Descrición				

5	Demuestra total comprensión del problema/contenido. Todos los requerimientos de la tarea están incluidos en la respuesta
4	Muestra considerable comprensión del problema/contenido. Todos los requerimientos de la tarea están incluidos en la respuesta.
3	Demuestra comprensión parcial del problema/contenido. La mayoría de requerimientos de la tareaa están en la respuesta dada.
2	Parece tener poca comprensión del problema/contenido. Muchos de los requerimientos de la tarea faltan en la respuesta.
1	No comprende el problema/contenido.
0	No responde. No intentó hacer la tarea.

2. Evaluación dos estándares de aprendizaxe.

Para poder aplicar esta escala debemos definir o instrumento de avaliación que avaliará cada estándar de aprendizaxe:

Bloque 1. A empresa		
Instrumento de evaluación	Estándares de aprendizaxe	Escala de evaluación
Prueba escrita Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> Prueba escrita Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas das empresas máis apropiadas en cada caso en función das características concretas aplicando o razoamento sobre clasificación de las empresas. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o su carácter público ou privado. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> Prueba escrita 	<ul style="list-style-type: none"> EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións 	(0-5)

Instrumento de evaluación	Estándares de aprendizaxe	Escala de evaluación
	que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.	

Instrumento de evaluación	Estándares de aprendizaxe	Escala de evaluación
Prueba escrita Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.1. • Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións. 	(0-5)
Prueba escrita ▪ Preguntas aula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coas dimensión óptima da empresa. 	(0-5)
Prueba escrita ▪ Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación. 	(0-5)
▪ Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos. 	(0-5)
Prueba escrita ▪ Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas nos noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes. 	(0-5)
Prueba escrita ▪ Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental. 	(0-5)
▪ Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coas 	(0-5)

Instrumento de evaluación	Estándares de aprendizaxe	Escala de evaluación
	capacidade para competir de xeito global.	

Instrumento de evaluación	Estándares de aprendizaxe	Escala de evaluación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prueba escrita 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> Prueba escrita ▪ Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> Prueba escrita ▪ Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes medidas de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade. 	(0-5)

Instrumento de evaluación	Estándares de aprendizaxe	Escala de evaluación
Prueba escrita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa. 	(0-5)
Prueba escrita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento. 	(0-5)
Prueba escrita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerrados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos e interpreta os resultados. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos ingresos e beneficios dunha empresa e represéntaos graficamente. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prueba escrita 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prueba escrita 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan a toma de decisións. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prueba escrita 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prueba escrita 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa. 	(0-5)

Instrumento de evaluación	Estándares de aprendizaxe	Escala de evaluación
Prueba escrita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo o número de competidores e o produto vendido. 	(0-5)
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de marketing. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de marketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prueba escrita 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EBE5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EBE5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do marketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EBE5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa. 	(0-5)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividad corta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EBE5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características do produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa. 	(0-5)

Instrumento de evaluación	Estándares de aprendizaxe	Escala de evaluación
----------------------------------	----------------------------------	-----------------------------

Instrumento de evaluación	Estándares de aprendizaxe	Escala de evaluación
Prueba escrita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada. 	(0-5)
Prueba escrita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais. 	(0-5)
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento. 	(0-5)
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial na solvencia e no aparcamento da empresa, mediante a utilización de rateos. 	(0-5)
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros. 	(0-5)
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais. 	(0-5)
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa. 	(0-5)
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións. 	(0-5)
Prueba escrita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables. 	(0-5)
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa. 	(0-5)
Prueba escrita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan. 	(0-5)

Instrumento de evaluación	Estándares de aprendizaxe	Escala de evaluación
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles. 	(0-5)
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas. 	(0-5)

Instrumento de evaluación	Estándares de aprendizaxe	Escala de evaluación
Prueba escrita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterios do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos. 	(0-5)
Prueba escrita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa. 	(0-5)
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa. 	(0-5)
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización. 	(0-5)
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro. 	(0-5)
Actividad corta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da 	(0-5)

Instrumento de evaluación	Estándares de aprendizaxe	Escala de evaluación
	empresa.	
Actividad corta	▪ EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.	(0-5)
Actividad corta	▪ EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos a análise e a resolución de supostos.	(0-5)
Actividad corta	▪ EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.	(0-5)
Actividad corta	▪ EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.	(0-5)

3. Grado mínimo de consecución para superar a materia

Para superar a materia requirirase ao alumno que teña claros os contidos mínimos da materia. Para a materia de Economía da Empresa, consideraranse contidos mínimos os sombreados en azul na táboa situada neste apartado.

Procedementos e instrumentos de avaliación

Os instrumentos principais que se utilizarán para avaliar os alumnos serán principalmente:

* As probas escritas que medirán o grado de cumprimento dos obxectivos e dos contidos da asignatura. As probas terán unha parte de exercicios prácticos e unha parte tipo test de aspectos teóricos da materia.

* Realizarase polo menos un exame por avaliación (90% da nota) Precisarase acadar o 50% da nota da parte práctica para acadar unha nota de 5 en cada avaliación.

* O 10% da nota de cada avaliación corresponderá ao traballo feito polo alumno ao longo da mesma; realización de actividades curtas, traballo na clase e na casa, participación na clase, etc.

* Despois da terceira avaliación e previamente á sesión de avaliación final, os alumnos

realizarán un exame onde poderán recuperar as avaliacións pendentes. Non será necesario recuperar ningunha avaliación cando a suma das tres notas sexa de 15 puntos e ningunha delas sexa inferior ao 4.

* Para a avaliación extraordinaria os alumnos realizarán un exame onde poderán recuperar as avaliacións pendentes (avaliacións con notas menores de 5 puntos)

ESCENARIO DE ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:

Se a interrupción da actividade lectiva presencial é por un breve período de tempo, manteranse os instrumentos e procedementos de avaliación antes descritos.

No caso de producirse unha interrupción prolongada, alteraranse os instrumentos e procedementos de avaliación valorando o período de ensino virtual e dependendo de se inclúe ou non as datas previstas dos exames.

Este será o criterio a empregar salvo que as autoridades educativas establezan outra norma.

5. CONCRECCIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA.

ESCENARIO DE ACTIVIDADE LECTIVA SEMI PRESENCIAL

A metodoloxía didáctica no Bacharelato debe favorecer a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo, para traballar en equipo e para aplicar os métodos apropiados de investigación e tamén debe subliñar a relación dos aspectos teóricos das materias coas súas aplicacións prácticas. En Bacharelato, a relativa especialización das materias determina que a metodoloxía didáctica estea fortemente condicionada pola compoñente epistemolóxica de cada materia e polas esixencias do tipo de coñecemento propio de cada unha.

Ademais, a finalidade propedéutica e orientadora da etapa esixe o traballo con metodoloxías específicas e que estas comporten un importante grado de rigor científico e de desenvolvemento de capacidades intelectuais de certo nivel (analíticas, explicativas e interpretativas).

CRITERIOS METODOLÓXICOS

En relación co exposto anteriormente, a proposta didáctica de Economía da empresa elaborouse de acordo cos criterios metodolóxicos seguintes:

- Adaptación ás características do alumnado de Bacharelato, ofrecendo actividades diversificadas de acordo coas capacidades intelectuais propias da etapa.
- Autonomía: facilitar a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo.
- Actividade: fomentar a participación do alumnado na dinámica xeral da aula, combinando estratexias que propicien a individualización con outras que fomenten a socialización.
- Motivación: procurar despertar o interese do alumnado pola aprendizaxe que se lle propón.
- Integración e interdisciplinarietà: presentar os contidos cunha estrutura clara, suscitando interrelacións entre os contidos da Economía da empresa e doutras disciplinas afines, por exemplo, a historia, as matemáticas, etc..
- Rigor científico e desenvolvemento de capacidades intelectuais de certo nivel (analíticas, explicativas e interpretativas).
- Funcionalidad: fomentar a proxección práctica dos contidos e a súa aplicación á contorna, co fin de asegurar a funcionalidad das aprendizaxes en dous sentidos: o desenvolvemento de capacidades para posteriores adquisiciónes e a súa aplicación na vida cotiá.
- Variedade na metodoloxía, dado que o alumnado aprende a partir de fórmulas moi diversas.

ESTRATEGIAS DIDÁCTICAS

A forma de conseguir estes obxectivos queda, en cada caso, a xuízo do profesorado, en consonancia co propio carácter, a concepción do ensino e as características da súa alumnado.

No entanto, resulta conveniente utilizar estratexias didácticas variadas, que combinen, do xeito en que cada un considere máis apropiada, as estratexias expositivas, acompañadas de actividades de aplicación e as estratexias de indagación.

As estratexias expositivas

Presentan ao alumnado, oralmente ou mediante textos, un coñecemento xa elaborado

que debe asimilar. Resultan adecuadas para as formulacións introductorios e panorámicos e para ensinar feitos e conceptos; especialmente aqueles máis abstractos e teóricos, que difícilmente o alumnado pode alcanzar só con axudas indirectas. No entanto, resulta moi conveniente que esta estratexia se acompañe da realización polo alumnado de actividades ou traballos complementarios de aplicación ou indagación, que posibiliten o engarce dos novos coñecementos cos que xa posúe. Estructurarase a aprendizaxe dos contidos dende o xeral ao particular, dende a teoría á práctica; e dende os conceptos e feitos aos procedementos e actitudes.

As estratexias de indagación

Presentan ao alumnado unha serie de materiais en bruto que debe estruturar, seguindo unhas pautas de actuación. Trátase de enfrontalo a situacións problemáticas nas que debe poñer en práctica e utilizar reflexivamente conceptos, procedementos e actitudes para así adquirilos de forma consistente.

O emprego destas estratexias está máis relacionado coa aprendizaxe de procedementos, aínda que estes conllevan á súa vez a adquisición de conceptos, dado que tratan de poñer ao alumnado en situacións que fomenten a súa reflexión e poñan en xogo as súas ideas e conceptos. Tamén son moi útiles para a aprendizaxe e o desenvolvemento de hábitos, actitudes e valores.

As técnicas didácticas en que poden traducirse estas estratexias son moi diversas. Entre elas destacamos polo seu interese as tres seguintes:

- As tarefas sen unha solución clara e pechada, nas que as distintas opcións son igualmente posibles e válidas, para facer reflexionar ao alumnado sobre a complexidade dos problemas humanos e sociais, sobre o carácter relativo e imperfecto das solucións aportadas para eles e sobre a natureza provisional do coñecemento humano.
- O estudo de casos ou feitos e situacións concretas como instrumento para motivar e facer máis significativo o estudo dos fenómenos xerais e para abordar os procedementos de causalidade múltiple.
- Os proxectos de investigación, estudos ou traballos habitúan ao alumnado a afrontar e a resolver problemas con certa autonomía, a suscitarse preguntas, e a adquirir experiencia na procura e a consulta autónoma. Ademais, facilítanlle unha experiencia valiosa sobre o traballo dos especialistas na materia e o coñecemento científico.

A aprendizaxe significativa require con todo crear no aula un clima que favoreza a autonomía do alumnado en tómaa de decisións, a participación na organización do proceso de ensino-aprendizaxe, a responsabilidade como persoa pertencente a un grupo, a coordinación de intereses e a superación de calquera tipo de discriminación, entre outras cuestións.

ACTIVIDADES DIDÁCTICAS

En calquera das estratexias didácticas adoptadas é esencial a realización de actividades por parte do alumnado, posto que cumpren os obxectivos seguintes:

- Afianzan a comprensión dos conceptos e permiten ao profesorado comprobalo.
- Son a base para o traballo cos procedementos característicos do método científico.
- Permiten dar unha dimensión práctica aos conceptos.
- Fomentan actitudes que axudan á formación humana do alumnado.

Criterios para a selección das actividades:

Suscítanse actividades de diverso tipo para cuxa selección seguir os criterios seguintes:

- Que desenvolvan a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo, utilizando diversas estratexias.
- Que proporcionen situacións de aprendizaxe que esixan unha intensa actividade mental e leven a reflexionar e a xustificar as afirmacións ou as actuacións.
- Que estean perfectamente interrelacionadas cos contidos teóricos.
- Que teñan unha formulación clara, para que o alumnado entenda sen dificultade o que debe facer.
- Que sexan variadas e permitan afianzar os conceptos; traballar os procedementos (textos, imaxes, gráficos, mapas), desenvolver actitudes que colaboren á formación humana e atender á diversidade no aula (teñen distinto grado de dificultade).
- Que dean unha proxección práctica aos contidos, aplicando os coñecementos á realidade.
- Que sexan motivadoras e conecten cos intereses do alumnado, por referirse a temas actuais ou relacionados coa súa contorna.

Tipos de actividades

Sobre a base destes criterios, as actividades programadas responden a unha tipoloxía variada que se encadra dentro das categorías seguintes:

Actividades de ensino-aprendizaxe. A esta tipoloxía responde unha parte importante das actividades suscitadas no libro de texto. Atópanse nos apartados seguintes:

- En cada un dos grandes subapartados en que se estruturan as unidades didácticas propóñense actividades ao fío dos contidos estudados. Son, generalmente, de localización, afianzamento, análise, interpretación e ampliación de conceptos.
- Ao final de cada unidade didáctica propóñense actividades de definición, afianzamento e síntese de contidos.

Actividades de aplicación dos contidos teóricos á realidade e á contorna do alumnado. Este tipo de actividades, nuns casos, refírense a un apartado concreto do tema e, xa que logo, inclúense entre as actividades suscitadas ao fío da exposición teórica; noutros casos, preséntanse como interpretación de experiencias, ou ben como traballos de campo ou de indagación.

Actividades encamiñadas a fomentar a concienciación, o debate, o xuízo crítico, a tolerancia, a solidariedade...

Por outra banda, as actividades programadas presentan diversos niveis de dificultade.

Desta forma permiten dar resposta á diversidade do alumnado, posto que poden seleccionarse aquelas máis acordes co seu estilo de aprendizaxe e cos seus intereses.

O nivel de dificultade pode apreciarse no propio enunciado da actividade: localiza, define, analiza, compara, comenta, consulta, pescuda, recolle información, sintetiza, aplica, etc. A maioría corresponden a un nivel de dificultade medio ou medio-alto, o máis apropiado para un curso de Bacharelato.

A corrección das actividades fomenta a participación do alumnado en clase, aclara dúbidas e permite ao profesorado coñecer, de forma case inmediata, o grado de asimilación dos conceptos teóricos, o nivel co que se manexan os procedementos e os hábitos de traballo.

ESCENARIO DE ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:

Se durante o curso 22/23 se produce a interrupción da actividade lectiva presencial, o alumnado poderá seguir o desenvolvemento da materia desde a súa casa. Nese caso se seguirán as pautas do plan de ensino virtual aprobado no centro que estará recollido no Plan de contixencia.

6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Usaremos os seguintes recursos:

- **Libro do alumnado** para 2º de Economía de la empresa. Editorial Mac Graw hill

7. CRITERIOS DE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

Común ó departamento e redactados no apartado de elementos comúns nas materias de bacharelato desta programación.

8. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.

Común ó departamento e redactados no apartado de elementos comúns nas materias de bacharelato desta programación.

9. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR A PRÁCTICA DOCENTE

Definiranse unha serie de indicadores que axuden ao docente a identificar posibles dificultades que aparezan no aula. Estes indicadores permitirán analizar diferentes aspectos da práctica docente:

Aspectos analizados		Medidas a adoptar
DE COMUNICACIÓN	La comunicación profesor-grupo no presenta grandes dificultades.	No se necesitan medidas.
	La comunicación profesor-grupo tiene algunas dificultades.	Proponer estrategias para mejorar la comunicación.

	La comunicación profesor-grupo tiene grandes dificultades.	Descubrir la causa de las dificultades y proponer medidas que las minimicen.
DE INTERES Y MOTIVACIÓN	El grupo está motivado y tiene gran interés.	No se necesitan medidas.
	Parte del alumnado está desmotivado y tiene poco interés.	Proponer estrategias que mejoren el interés y la motivación de esa parte del alumnado.
	El grupo no tiene interés y está poco motivado.	Descubrir la causa de la desmotivación y proponer medidas que las minimicen.
DE ACTITUDE E COLABORACIÓN	El grupo tiene buena actitud y siempre está dispuesto a realizar las tareas.	No se necesitan medidas.
	Parte del alumnado tiene buena actitud y colabora.	Proponer actividades de grupo en las que asuma responsabilidades el alumnado menos motivado.
	El grupo tiene mala actitud y no colabora en las tareas.	Descubrir las causas del problema y adoptar medidas, estrategias, etc. para minimizar esas actitudes.

Respecto de a planificación docente para impartir a materia teranse en conta os seguintes indicadores, a súa valoración e fanse propostas de mellora de acordo á valoración realizada:

INDICADORES	VALORACIÓN	PROPUESTAS DE MEJORA
1. Se programa la materia teniendo en cuenta los estándares de aprendizaje previstos en las leyes educativas.		
2. Se programa la materia teniendo en cuenta el tiempo disponible para el desarrollo de esta.		
3. Se selecciona y se secuencia de forma progresiva los contenidos de la programación del aula teniendo en cuenta las particularidades de cada uno de los grupos de estudiantes.		
4. Se programa actividades e estrategias en función de los estándares de aprendizaje.		
5. Se planifica las clases de modo flexible, se prepara actividades y recursos ajustados a la programación de aula y a las necesidades y a los intereses del alumnado.		

6. Se establecen los criterios, procedimientos y los instrumentos de evaluación e autoevaluación que permiten hacer el seguimiento del progreso de aprendizaje de los alumnos y alumnas.		
7. Se coordinan los contenidos con el profesorado de otros departamentos que puedan tener contenidos afines a la materia.		

10. PROCEDIMIENTOS DE ACREDITACIÓN DE CONOCIMIENTOS.

Común ó departamento e redactados no apartado de elementos comúns nas materias de bacharelato desta programación .

11. DISEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR.

Común ó departamento e redactados no apartado de elementos comúns nas materias de bacharelato desta programación .

12. ELEMENTOS TRANSVERSAIS TRABALLADOS.

Os temas transversais, que se traballarán durante todo o curso, co obxectivo de fomentar unha actitude crítica do alumno/a ante temas como:

- A competencia desleal.
- A discriminación sexual.
- A responsabilidade social da empresa.
- A creación de necesidades a través da publicidade.
- A maximización do beneficio como único obxectivo empresarial.

Estes contidos serán tratados mediante textos de apoio e actividades curtas.

13. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E A ATENCIÓN DA DIVERSIDADE

Un dos principios básicos que debe ter en conta a intervención educativa é o da individualización, consistente en que o sistema educativo ofrezca a cada estudante a axuda pedagóxica que este necesite en función das súas motivacións, intereses e

capacidades de aprendizaxe. Xorde diso a necesidade de atender esta diversidade. No Bacharelato, etapa na que as diferenzas persoais en capacidades específicas, motivación e intereses adoitan estar bastante definidas, a organización do ensino permite que o propio alumnado resolva esta diversidade mediante a elección de modalidades e optativas. No entanto, é conveniente dar resposta, xa desde as mesmas asignaturas, a un feito constatable: a diversidade de intereses, motivacións, capacidades e estilos de aprendizaxe que o alumnado manifesta. É preciso, entón, ter en conta os estilos diferentes de aprendizaxe do alumnado e adoptar as medidas oportunas para afrontar esta diversidade. Hai estudantes reflexivos (detéñense na análise dun problema) e estudantes impulsivos (responden moi rápidamente); estudantes analíticos (pasan lentamente das partes ao todo) e estudantes sintéticos (abordan o tema desde a globalidade); uns traballan durante períodos longos e outros necesitan descansos; algúns necesitan ser reforzados continuamente e outros non; hainos que prefiren traballar sos e hainos que prefiren traballar en pequeno ou gran grupo.

Dar resposta a esta diversidade non é tarefa fácil, pero si necesaria, pois a intención última de todo proceso educativo é lograr que o alumnado alcance os obxectivos propostos.

Como actividades de detección de coñecementos previos suxerimos:

- Debate e actividade pregunta-resposta sobre o tema introducido polo docente, co fin de facilitar unha idea precisa sobre de onde se parte.
- Repaso das nocións xa vistas con anterioridade e consideradas necesarias para a comprensión da unidade, tomando nota das lagoas ou dificultades detectadas.
- Introducción de cada aspecto lingüístico, sempre que iso sexa posible, mediante as semellanzas coa lingua propia do alumnado ou supervivencia nela.

Como actividades de consolidación suxerimos:

- Realización de exercicios apropiados e todo o abundantes e variados que sexa preciso, co fin de afianzar os contidos lingüísticos, culturais e léxicos traballados na unidade. Esta variedade de exercicios cumpre, así mesmo, a finalidade que perseguimos. Coas actividades de recuperación-ampliación, atendemos non só ao alumnado que presenta problemas no proceso de aprendizaxe, senón tamén a aqueles que alcanzaron no tempo previsto os obxectivos propostos.

As distintas formas de agrupamento do alumnado e a súa distribución no aula inflúen, sen

dúbida, en todo o proceso. Entendendo o proceso educativo como un desenvolvemento comunicativo, é de gran importancia ter en conta o traballo en grupo, recurso que se aplicará en función das actividades que se vaian a realizar ?concretamente, por exemplo, nos pequenos traballos de investigación, ou nos debates propostos?, pois consideramos que a posta en común de conceptos e ideas individuais xera unha dinámica creativa e de interese no alumnado.

Concederáse, con todo, gran importancia noutras actividades ao traballo persoal e individual; en concreto, aplicarase nas actividades de sínteses/resumen e nas de consolidación, así como nas de recuperación e ampliación.

Hemos de acometer, pois, o tratamento da diversidade no Bacharelato desde dúas vías:

1. A atención á diversidade na programación dos contidos, presentándoos en dúas fases: a información xeral e a información básica, que se tratará mediante esquemas, resumos, glosarios, etc.
2. A atención á diversidade na programación das actividades. As actividades constitúen un excelente instrumento de atención ás diferenzas individuais do alumnado. A variedade e a abundancia de actividades con distinto nivel de dificultade permiten a adaptación, como dixemos, ás diversas capacidades, intereses e motivacións. Ademais, entregaranse aos alumnos exercicios con resultados de forma que podan avanzar de forma independente fose e dentro do aula.

14. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

Dende este departamento promoverase a participación nas actividades propostas para o alumnado de bacharelato ou para a comunidade educativa en xeral, informando e facilitando a realización de este tipo de actividades.